

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 0023-5903

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXIX

Nr 2 - 3

WARSZAWA 1982

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXIX
1982

2 - 3

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1982

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazyłow, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Stanisław Gierszewski, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszcak (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Józef Ryszard Szaflik, Jerzy Topolski, Lech Trzeciakowski, Witold Tyloch, Jan Wimmer, Aleksandra Witkowska, Marian Wojciechowski.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 3200+140 egz. Ark. wyd. 27,5. Ark. druk. 19,375. Papier druk. mat. kl. V, 71 g. 70×100. Oddano do składania 5 VIII 1982 r. Podpisano do druku 30 XI 1982 r. Druk ukończono w grudniu 1982 r. Zam. nr 339/169. Z-109. Cena zł 80,—

Drukarnia Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

СОДЕРЖАНИЕ

Людвик Базилев — Великий Пролетариат — первая партия в истории великого движения	235
Феликс Тых — Второй Интернационал (1889-1914) и национальный вопрос	251
Валентина Найдус — Подход Польской Социал-Демократической Партии Галиции и Силезии к национальному вопросу	271
Ежи Марциняк — Участие Казимежа Келлес-Крауза в подготовке польских социалистов к Международному Социалистическому Конгрессу в Лондоне 1896 г.	299
Януш Голота — Деятельность Енджея Морачевского в 1905-1914 гг. . .	315

МАТЕРИАЛЫ

Польский вопрос на V Конгрессе Коммунистического Интернационала в 1924 г. — издал Александр Коханьски	331
Письма Германа Диаманда к Играцию Дашиньскому — подготовил к печати Юзеф Скшипек	409
Романа Дурач — „Я вижу смысл жизни в борьбе”	435

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Анна Жарновска — Рабочая культура и ее исторические традиции в Польше на переломе XIX и XX вв.	441
Из исследований в области польского рабочего движения — Ирена Кобердова, Юзеф Ковальски, Зенобиуш Козик, Ежи Томашевски . . .	453

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТИ И РЕЦЕНЗИИ

Тадеуш Лепковси — Зачем история	473
Хроника	517

TABLES DES MATIÈRES

Ludwik Bazyłow — Le Grand Proletariat, le premier parti dans l'histoire d'un grand mouvement	235
Feliks Ty ch — La Deuxième Internationale (1889-1914) face à la question nationale	251
Walentyna Najdus — La question nationale selon la conception du Parti social-démocrate polonais de Galicie et de Silésie	271
Jerzy Marciniak — La contribution de Kazimierz Kelles-Krauz aux préparatifs des socialistes polonais en vue du Congrès socialiste international de Londres en 1896	299
Janusz Gołota — L'activité de Jędrzej Moraczewski en 1905-1914 . . .	315

DOCUMENTS

La cause polonaise au Ve Congrès de l'Internationale communiste en 1924 — publiée par Aleksander Kochański	331
Lettres de Herman Diamand à Ignacy Daszyński — choisies pour l'impression par Józef Skrzypek	409
Romana Duracz — „Je vois le sens de la vie dans la lutte”	435

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Anna Zarnowska — La culture ouvrière et ses traditions historiques en Pologne à la charnière des XIX ^e et XX ^e s.	441
Recherches consacrées au mouvement ouvrier polonais — Irena Koberdowa, Józef Kowalski, Zenobiusz Kozik, Jerzy Tomaszewski	453

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Tadeusz Lepkowski — L'histoire, pour quoi faire?	473
Chronique	517

SPIS TREŚCI

W STULECIE POLSKIEGO RUCHU ROBOTNICZEGO

Ludwik Bazyłow — Wielki Proletariat — pierwsza partia w historii wielkiego ruchu	235
Feliks Tych — Druga Międzynarodówka (1889-1914) wobec kwestii narodowej	251
Walentyna Najdus — Kwestia narodowa w ujęciu Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska	271
Jerzy Marciniak — Udział Kazimierza Kelles-Krauza w przygotowaniach socjalistów polskich do Międzynarodowego Kongresu Socjalistycznego w Londynie 1896 r.	299
Janusz Gołota — Działalność Jędrzeja Moraczewskiego w latach 1905-1914	315

MATERIAŁY

Sprawa polska na V Kongresie Międzynarodówki Komunistycznej w 1924 r. — wyd. Aleksander Kochański	331
Listy Hermana Diamanda do Ignacego Daszyńskiego — przygotował do druku Józef Skrzypek	409
Romana Duracz — „Sens życia widzę w walce”	435

PRZEGLĄD — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Anna Zarnowska — Kultura robotnicza i jej historyczne tradycje w Polsce na przełomie XIX i XX wieku	441
O badaniach nad polskim ruchem robotniczym — Irena Koberdowa, Józef Kowalski, Zenobiusz Kozik, Jerzy Tomaszewski	453

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Tadeusz Łepkowski — Po co historia?	473
K. Bosl, Europa im Aufbruch. Herrschaft-Gesellschaft-Kultur vom 10. bis zum 14. Jahrhundert — Stanisław Russocki	478
K. Jordan, Ausgewählte Aufsätze zur Geschichte des Mittelalters — Jerzy Strzelczyk	482
M. Cetwiński, Rycerstwo śląskie do końca XIII w — Jacek Hertel	484
Długossiana. Studia historyczne w pięćsetlecie śmierci Jana Długosza — Sławomir Gawlas	486
E. Grozdanowa, Błgarskata selska obszczina prez XV-XVIII wek — Cezary Kukło	489
M. Gębarowicz, Jan Andrzej Próchnicki (1553-1633). Mecenas i bibliofil — Marceli Kosman	492

Shapers of Religious Traditions in Germany, Switzerland and Poland, 1560 - 1600, oprac i wstęp: J. Raitt, z przedmową R. M. Kingdo — Janusz Tazbir	493
D. Kosáry, Napoléon et la Hongrie — Monika Senkowska-Gluck	495
Wielka Emigracja i sprawa polska a Europa (1832 - 1864), red. S. Kalembka — Andrzej Szwarz	497
Sz. Wierchosławski, Polski ruch narodowy w Prusach Zachodnich w latach 1860 - 1914 — Andrzej Staniszewski	501
Edukacja historyczna społeczeństwa polskiego w XIX w. Zbiór studiów pod red. J. Maternickiego — Józef Miąso	503
B. Petranović, Istorija Jugoslavije 1918 - 1978 — Zofia Rutyna	506
H. i T. Csorba, Losy młodzieży polskiej na Węgrzech w latach II wojny światowej — Jan Kulnianin	511
L. I. Kisielewa, Katalog rękopisów i fragmentów łacińskiego alfabetu chrześcijaństwa w Matienadaranie — Edward Potkowski	512

KRONIKA

Z działalności Komisji Historyków PRL-NRD — Zbigniew Grabowski	517
Wystawa „Dzieje i odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie” — Ewa Suchodolska	518
Emigracja z Europy Północnej, Środkowej i Południowej — teoretyczne i metodologiczne założenia badań — Andrzej Brożek	519
Epigrafika w warsztacie historyka — Tadeusz Kotula	521
Z prac Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Historycznego” — Natalia Karpowska	521
Trzeci Kongres Historyków Bułgarskich — Stefan Krzysztof Kuczyński	522
Kontakty religijne francusko-polskie od średniowiecza do naszych czasów: relacje, wpływy, obraz jednego kraju w oczach drugiego — Maria Bogucka	524
Komunikat PTH	527

IN MEMORIAM

Kazimierz Majewski (1903 - 1981) — Jerzy Kolendo	529
Leon Koczy (1900 - 1981) — Gerard Labuda	532
Franciszek Hawranek (1919 - 1981) Andrzej Brożek	534

LISTY DO REDAKCJI

Na marginesie <i>Komentarza byłego kombatanta</i> ... R. Korab-Żebryka — Czesław Madajczyk	537
--	-----

Cena zł 180,—

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty
Cena prenumeraty krajowej

rocznie zł 360,—
półrocznie zł 180,—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch”, oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do 25 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do 10 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju, zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28 00-958 Warszawa, konto NBP nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the

Foreign Trade Enterprise
ARS POLONA

00-068 Warszawa. Krakowskie Przedmieście 7. Poland.

Our bankers:
BANK HANDLOWY WARSZAWA S. A.

Kwart. Hist. R. LXXXIX, z. 2 - 3, 1982.

Indeks 36310